

at disse Kandidater, som antages af Valgmenighederne, ogsaa skulde komme til at besætte sig med andre Ting; de blive virkelig ikke til andre eller bedre Menneſker, end de ansatte Præster ere; og alſaa maa man tillade dem at have de ſamme menneſkelige Svagheder, ſom man taaler hos Præſterne. Jeg er meget taknemmelig mod det ærede Medlem; dels har han ſagt en hel Del, hvori jeg kan give ham Medhold, dels giver han mig Anledning til at minde ham om Udfkilling, ſom det ærede Medlem ikke har tænkt paa og ikke lagt Mærke til. De Mænd, hvorom her kan være Tale, ſom ville danne Valgmenigheder, maa jo ſelv om Loven blev forandret ſaaledes, at den optog de to Punkter om Benyttelſen af Kirkerne og om Antagelſe af yngre Theologer, ſelv give Penge til. Hvis de alſaa have Interesſe for Sagen, maa de bære Udgifterne derved; idet de jo ſelv ſkulle lønne den, de antage, og der er Ting, der tænker paa at fritage dem derfor; thi det er viſnok aldeles vigtigt, at de — hvis det er en Tiendebefidder, der ſkal svares Tiende til, maa de vedblive at ſvare til ham det Samme ſom de Andre til deres ſaſt ansatte Præſt. — ved Siden deraf maa lønne den Mand, de antage. Men dette vil ogsaa medføre, at ikke Mange ville hengive ſig til at gjøre ſaadanne Udgifter, uden at de virkelig føle en aandelig Trang, ſom de derved ønske at tilfredſtille. Jeg har nok haft en Føleſe af, at der over for den nuværende ærede Kultusminister for Alvor vilde blive Spørgsmaal om denne Lovs fortsatte Beſtaaen. Det forekommer mig nemlig — tager jeg ikke feil, er det allerede udtalt af mig og enkelte Andre i Kirkekommiſſionen — at det havde været meget ønskelig, om Statsstyrelſen vilde have forelagt denne Lov til fornyet Beſtaaen ſaaledes, at den blev befriet for den begrænsende Beſtemmelse i Slutningen og det ſaa tidligt ſom muligt, for at der kunde være Tid for Lovgivningsmagts tre Afdelinger til, om de ikke bleve enige i den første Samling, da at komme til Enighed ſaa hurtigt, at Tiden for Lovens Beſtaaen ikke forinden løb ud; men jeg har lagt Mærke til, at den ærede Kultusminister har udfat til det ſidſte Dieblif, til hvilket han kunde udfætte det, at forelægge Loven til fornyet Stadſættelſe, og allerede heri har der for mig ligget en Antydning af, at han vilde ſtille ſig omtrent ſaaledes, ſom det nu viſer ſig, at han ſtiller ſig. Jeg har erklæret, at jeg ikke kan ſtemme for Loven, medmindre den ſaaer diſe Tillægsbeſtemmelſer, men jeg kan ikke ſlutte, uden at notale, at efter at Loven har beſtaaet i 5 Aar, og efter at Lovgivningsmagten i den Tid har erkjendt, at der kan og maa gives denne Frihed i Folketirken, vil Sagen, ſelv om Loven ſtrander den 1ſte Juli i indeværende Aar, ikke kunne holdes nede, den vil gaa frem; den ſtaar ſaaledes, at den ikke kan trænges tilbage, den vil, ſom ſagt, gaa frem og enhver Kirkebeſtyrelſe vil blive nødt til, hvor nødtigt

den end vil, at optage den igjen, thi det gaar ikke an for Landets Skyld at lade den falde og derved opgive det, det, der har været erkjendt for det Rigtige i 5 Aar.

Minifteren for Kirke og Underviſningsvæſenet: De ſidſte Betragtninger ſkal jeg ikke gaa ind paa, de komme ofte frem, og der kan være forſkellige Meninger derom. Jeg har ved tidligere Leiligheder udtalt mig tilſtræffeligt om dette Raifonnement; det er ikke ganſke overensſtemmende med den Opfattelſe, man tidligere har haft her i Thinget, men jeg har ikke Noget imod, at Thinget, hvis det vil, vælger en anden Fremgangsmaade. Kun med Henſyn til en Antydning af den ærede Rigsdagsmand ſkal jeg gjøre en Bemærkning; det Øvrige var jo, ſom jeg antager, henvendt til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgfreds (Caſſe), ſom, hvis han finder Anledning dertil, nok ſelv vil ſvare derpaa. Den ærede Rigsdagsmand vilde, ſom jeg ſyntes, fortolke min Aſſer, og dette kan jeg ikke lade gaa hen; thi jeg tror, at han meget ofte tager feil, naar han gaar ind paa at fortolke Motiverne til min Sandſemaade. Naar den ærede Rigsdagsmand mente at finde Grunden til, at denne Lov først nu blev fremlagt, netop henimod Slutningen af den Tid, da den i Følge ſin egen Beſtemmelse endnu har Gyldighed, og naar han mente, at dette var en Uſvigelſe fra, hvad Kirkekommiſſionen havde ment, idet man havde indſtillet til den daværende Kirkeminister, at der ſnareſt mulig maatte fremkomme et Forſlag om at borttage denne indſtrænkende Beſtemmelse, ſaa vil det ærede Medlem viſnok ogsaa, hvis han tænker ſig om, erindre, hvad Grunden hertil var for Kirkekommiſſionen. Grunden var, at man mente, at Kirkeforfatningsſpørgsmaalet vilde komme frem, og at man anſaa det for at være af Vigtighed, — ſkjønt rigtignok mange Medlemmer vare imod det —, at dette Spørgsmaal blev løst, førend Forfatningsſpørgsmaalet kom frem. Nu veed den ærede Rigsdagsmand, at Forfatningsſpørgsmaalet ikke har ligget for og han veed ſandelig ogsaa, at der ikke er nogen Opfordring til at komme frem dermed under de nuværende Forhold. Der har alſaa ikke været nogenſomhelſt Opfordring for Minifteren til tidligere at fremsætte det Forſlag, der nu foreligger for Thinget. Men jeg ſkal dog dertil endnu bemærke, at naar man ſaaledes fra Kirkekommiſſionens Side med et overveiende ſtort Flertal har ment, at det vilde have ſin ſtore Betydning, og naar man endog fra en vis Side havde Betænkelighed ved, at den foreløbige Beſtemmelse i Loven af 15de Mai 1868 blev en ſaſtſtaaende Beſtemmelse i den kirkelige Ordning, ſaa var der dog et Par Medlemmer i Kirkekommiſſionen, deriblandt den ærede Rigsdagsmand ſelv, det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgfreds (Høgsbro) og det ærede Med-